

Hoe nu verder?

De meeste beginners twijfelen één jaar na de basiscursus nog steeds over van alles en nog wat. Ruim veertig jaar geleden was ik er overigens niet veel beter aan toe. Toen was er gelukkig nog geen varroa en kon ik mij na de inwintering in september voorbereiden op het volgende seizoen. U zult binnenkort nog een keer aan de bak moeten

Varroabestrijding: yes or no?

Doen we het of doen we het niet, is tegenwoordig de vraag voor imkers die toe willen naar varroa-resistente volken. En wie wil dat nu niet? Bent u uw volken als beginner nog amper de baas, doe het dan wel: bestrijden, bedoel ik. Zonder bestrijding loopt u gerede kans om meer dan 75% van uw volken te verliezen en dat is op z'n zachtst gezegd niet leuk. Die stap naar varroa-resistente volken kunt u over een paar jaar altijd nog maken.

Dus: als er geen broed meer in de volken aanwezig is en daardoor alle varroamijten op de bijen zitten is het tijd om nog een keer de mijten te bestrijden met oxaalzuur. Meestal

om de varroamijten te bestrijden. Nog één keer de kasten openmaken om oxaalzuur op de volken te druppelen. Met die behandeling geeft u de volken een goede start om 2018 zo schoon mogelijk te beginnen. Daarna mag u achterom zien om te leren van wat er fout ging. Dat kan uw plannen voor 2018 alleen maar verbeteren.

valt die broedloze periode ergens tussen half december en half januari. Als de temperatuur dan tussen -5°C en $+5^{\circ}\text{C}$ schommelt, druppelt u een oplossing van oxaalzuur in suikerwater in de met bijen bezette 'straatjes'. De werkwijze en het maken van een oxaalzuuroplossing staan beschreven in de brochure 'Effectieve bestrijding van varroa'.

Wat ging er fout in 2017?

Ik zal u er één verklappen uit mijn eigen begintijd. Ik had geleerd dat verenigen van twee volken in het voorjaar vlak voor een hoofddracht de kans op een mooie bak honing sterk vergroot. Niks mis met dat advies, maar dan moet je het wel goed uitvoeren en daar zat 'm bij mij nou net de kneep. Eind april verenigde ik met een krant de twee sterke volken die ik in de herfst daarvoor had gekocht. Daarop nog een honingkamer; het leek wel een toren zoals je die ziet op plaatjes uit Canada: vier broedbakken en een honingkamer. Klaar was Kees, dacht ik. Nee, niet de huidige hoofdredacteur, maar het beresterke volk. Met een gerust hart ging ik direct daarna ruim twee weken op vakantie. Dat had ik niet moeten doen. Bij thuiskomst had het beresterke volk gezwermd dat het een lust was. Er zaten amper nog bijen in de kast, samen met een jonge koningin die nog op bruidsvlucht moest.

Een honinggoogst kon ik dat jaar wel vergeten. Het volk had de nectar van de linde en de witte klaver nodig om weer op sterkte te komen. Ik mocht uiteindelijk blij zijn dat het beetje bijen en de koningin nog uitgroeiden tot een redelijk groot volk. Ja, ja, ik was dat jaar begonnen met twee mooie grote volken en eindigde met slechts één redelijk groot volk. Het is dat mijn echtgenote en twee dochters vonden dat ik als man na één jaar mijn imkerjack niet aan de wilgen kon hangen. Ik was er bijna aan toe.

Verschillende imkermethoden

U gaat dus ook door. Bedenk dan wel dat het voor een succesvol bijenhouden van belang is dat u kennis heeft van de biologie van een bijenvolk en van de dracht in uw omgeving en dat u volgens een goede imkermethode werkt. Het maximale aantal volken op een stand dient afgestemd te zijn op de dracht in de omgeving. Als u de indruk hebt dat de volken slecht halen, dan staan er mogelijk te veel op uw

Honing rechtstreeks van de producent. Cartoon Wolfgang Willnat.

stand of in de omgeving. In dat geval moet u met ten minste een aantal volken reizen naar een dracht of de dracht in de omgeving van uw stand verbeteren. Een extra standplaats 6 km verderop maakt het mogelijk om wat meer volken aan te houden. Is dat allemaal niet mogelijk dan zult u het aantal volken moeten verminderen of moeten bijvoeren. Bijvoeren kan alleen voor korte tijd een overweging zijn wanneer er een drachtpauze is, maar u moet waken voor overbevolking op de stand en zelfs in een groter gebied daaromheen. Dus ook rekening houden met het aantal volken van andere bijhouders in de buurt.

En dan de imkermethode: er zijn er meerdere die u kunt volgen. De vakbladen en het internet, o.a. de site Bijenwerk van de NBV en Imkerpedia, helpen u daar wegwijs in te worden. In Bijenhouden staan regelmatig artikelen over verschillende manieren waarop geïmkerd kan worden. Daar zijn manieren bij die meer of minder gericht zijn op zwermverhindering, op bestrijding van varroa, op verhogen van de resistentie van een bijenvolk tegen varroa of op aandacht voor koninginnenteelt. Overigens lijkt het er soms op dat er net zo veel methoden zijn als imkers. Sommige bijhouders kiezen vooral voor eenvoud, gemak en plezier, anderen hebben een duidelijke meeromvattende overtuiging van waaruit zij werken, zoals biologisch/ecologisch of biologisch-dynamisch imkeren. U kunt zich ook specialiseren als koninginnenteler van een bepaald bijenas zoals de donkere (*mellifera mellifera*) bij, Buckfast of Carnica, of als bestuivingsimker. Wat u ook gaat doen: in de beperking kent men de meester. Neem in het begin niet te

veel hooi op uw vork. Dat kan later altijd nog. Voor volgend jaar komt het erop aan dat u een methode kiest die bij u past, goed uitvoerbaar is en hopelijk tot prettige en goede resultaten leidt. Een mentor kan u daarbij helpen.

Economie

Heeft u enig idee hoeveel de hobby u heeft gekost en hoeveel zij heeft opgebracht? Waarschijnlijk is de balans doorgeslagen naar de kostenkant. Vooral de eerste jaren zult u veel in materiaal moeten investeren, maar later komen kosten en baten meer in evenwicht, al wordt u er als hobbyist niet rijk van. Wilt u eraan verdienen, dan moet u het zoeken in het verhuren van volken voor bestuiving van economisch geteelde gewassen. In Nederland zijn er wel een paar grotere imkers die redelijk wat honing verkopen maar over het algemeen is met het winnen van honing geen droog brood te verdienen. Wel neemt de vraag toe naar honing 'van de imker', mits van goede kwaliteit, en betaalt men er graag voor, maar een omzet van voldoende omvang is in ons land niet te realiseren. De honingproductie per volk is hier marginaal. We zitten namelijk buiten het gebied waar een honingimker een bestaan kan opbouwen. Honingimkers met veel productievolken zijn te vinden in het zuiden van Europa, omdat daar meer dracht is, het warmer is en daarmee een langer vliegseizoen. Ondanks die beperking is bijenhouden een geweldige hobby. En denk nou niet: 'Na één jaar weet ik het wel'. Ieder jaar zijn er weer verrassingen waarop je moet anticiperen en dat maakt het nu net zo boeiend. ◆